

Samantekt um umsagnir – mál nr. 282/2019.

1.1 Efni

Frumvarpsdrög, 150. löggjafarþing 2019–2020. Frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld (ýmsar breytingar). Birt 13.11.2019 og umsagnarfrestur til 22.11.2019.

1.2 Fjöldi umsagna

5.

1.3 Umsagnaraðilar

KPMG ehf., Samtök atvinnulífsins, Deloitte ehf., Seðlabanki Íslands, Clearstream.

1.4 Samantekt um umsagnir og viðbrögð

Ákvæði 2. gr. frumvarpsdraganna – óheimilar lánveitingar úr félögum til nákominna

1.4.1 KPMG:

- KPMG gagnrýnir að núverandi orðalag ákvæðisins nái ekki tilgangi sínum, þ.e. að óheimilar lánveitingar félaga til fólks nákomið hluthafa skuli skattlagðar sem gjafir. Ekki sé kveðið á um skattlagningu óheimilla lánveitinga úr félögum í 11. gr. tekjuskattslaga, þau séu að finna í 2. mgr. 4. tölul. A-liðar 7. gr. en ekki í 2. mgr. 11. gr. laganna.
- Fallist er á að breytingartillaga þessi þarfast nánari skoðunar. Viðbrögð ráðuneytisins verða þau að fella ákvæðið brott úr frumvarpsdrögunum.

Ákvæði 3. gr. frumvarpsdraganna – frádráttarheimild erlendra sérfræðinga

1.4.2 KPMG:

- KPMG leggur til breytingar á orðalagi til að forðast tvíræðni sem unnt væri að leggja í óbreytt orðalag frumvarpsdraganna.
- Ráðuneytið fellst á þessa breytingartillögu.

Ákvæði 4. gr. frumvarpsdraganna – vaxtagjöld af blönduðum

fjármálagerningum

1.4.3 KPMG:

- KPMG telur að orðalag ákvæðisins er lýtur að tímafærslu vaxta gangi mun lengra en ætlaður tilgangur gefi tilefni til. Tillagan nái til allra fjármálagerninga sem telja skal til skulda í reikningsskilum og feli þar með í sér þá grundvallar breytingu á skattskilum fyrirtækja að tímamark gjaldfærslu vaxta yrði við greiðslu en ekki þegar þeir eru áfallnir. Standi til að taka af hugsanlegan vafa um að fjármálagerningar skuli í skattskilum flokkaðir og færðir með sama hætti og í reikningsskilum, fari betur á því að auka við 75. gr. laga nr. 90/2003 nýrri málsgrein sem geti hljóðað svo: „Fjármálagerningar skulu flokkaðir og færðir til skulda eða eigin fjár með sama hætti og í reikningsskilum, sbr. lög um ársreikninga, settar reikningsskilareglur og lög um bókhald.“
- Standi jafnframt vilji til að kveða sérstaklega á um tímamark gjaldfærslu skilyrtra og valkvæðra vaxta, liggi beinast við að auka við 49. gr. laga nr. 90/2003 nýrri málsgrein, svohljóðandi: „Skilyrtir vextir eru þá fyrst gjaldfærnanlegir er skilyrði til greiðslu þeirra eru uppfyllt. Vextir, sem skuldari hefur val um að greiða eða greiða ekki eru, að öðrum skilyrðum uppfylltum, gjaldfærnanlegir við greiðslu.“
- Ráðuneytið þakkar þessa umsögn og tekur hana til nánari skoðunar.

1.4.4 Deloitte ehf.

- Einnig eru gerðar athugasemdir af hálfu Deloitte ehf. við 4. gr. frumvarpsdraganna. Í umsögn segir að almennt sé valkvætt í reikningsskilum hvort breytanlegir fjármálagerningar séu metnir sem eigið fé eða til skulda í efnahagsreikningi en að í engu breyti slík meðferð lagalegu gildi slíkra fjármálagerninga, þ.e. þeir séu ennþá eiginlegar skuldir eða fjárvkuldbindingar samkvæmt almennum reglum kröfuréttarins. Þá séu skuldarar oftar en ekki krafðir um að beita þessari aðferð að beiðni lánastofnana, og er þá að líkindum átt við að þeir séu flokkaðir reikningshaldslega sem eigið fé.
- Breytingar þessar séu til þess fallnar að þrengja heimildir skuldara til að gjaldfæra hjá sér vexti í þeim tilvikum þegar viðkomandi skuldari hefur kosið að fara þá leið að færa blandaðan fjármálagerning meðal eigin fjár í reikningsskilum, svo ekki sé þá heimilt lengur að gjaldfæra áfallna vexti hjá slíkum skuldurum.
- Að mati Deloitte er þetta verulega íþyngjandi og gæti skapað hættu á að til verði tvöfalt kerfi. Þá geti skapast sérkennilegar aðstæður ef skuldari færir ekki vexti til gjalda hjá sér þegar lán er innan sömu félagasamstæðu. Þá bendir Deloitte á að ef fjármálagerningur felur í sér að útgefandi fellur einhliða frá greiðslu vaxta ber að fara með slíka eftirgjöf sem skattskyldar tekjur hjá skuldaranum.
- Ráðuneytið þakkar þessa umsögn og tekur hana til nánari skoðunar.

Ákvæði 6. gr. frumvarpsdraganna – takmörkun á frádrætti vaxtagjalda.

1.4.5 KPMG ehf.

- KPMG fagnar þessari tillögu en minnir jafnframt að fyrir Alþingi liggur lagafrumvarp á þingskjali 298 þar sem aðrar breytingar eru lagðar til á 57. gr. b laga nr. 90/2003.
- Það er rétt athugað en ákvæðin hafa ekki áhrif á hvort annað.

1.4.6 Deloitte ehf.

- Deloitte fagnar þessari tillögu og bent er á það jafnframt að skýrar mætti koma fram í greinargerðinni með frumvarpinu að um sé að ræða breytingu í samræmi við upphaflegan vilja löggjafans þannig að áhrifin nái einnig til skattaðila sem eru með ágreiningsmál í gangi hjá skattyfirvöldum vegna fyrri tekjuára.
- Þá leggur Deloitte einnig til að skýrt sé að lagaákvæðið taki til nettó vaxtagjalda að teknu tilliti til vaxtatekna, en ekki brúttó vaxtagjalda. Mikilvægt sé að lagaákvæðið sé skýrt til að koma í veg fyrir slíkar túlkanir því það myndi hafa verulega neikvæðar afleiðingar fyrir félög innan samstæðu. Sambærilegar reglur sem innleiddar hafa verið á öðrum Norðurlöndum taki allar til nettó vaxtagjalda, þ.e. í Finnlandi, Svíþjóð, Noregi og Danmörku, ásamt því að skattasniðgöngutilskipun Evrópusambandsins geri einnig ráð fyrir nettó vaxtagjöldum.
- Ráðuneytið bakkar þessa umsögn og tekur hana til nánari skoðunar.

Ákvæði 10. gr. frumvarpsins – 90. gr. tekjuskattslaga, nr. 90/2003.

1.4.7 KPMG ehf.

- KPMG tekur undir að felld verði út þau orð sem lagt er til að verði felld út, nánar tiltekið orðin „með sundurliðnum og skýringum“, í 2. málsl. 1. mgr. 90. gr. laga nr. 90/2003. Hins vegar dregur KPMG í efa þörf þess að kveða á um að skattframtölum skuli fylgja sundurliðanir á einstökum fjárhæðum ársreiknings sem fylgja skal skattframtali. Ríkisskattstjóri geti nú þegar ákveðið hvaða sundurliðanir skuli gera á fjárhæðum í skattframtali sem færðar eru úr ársreikningi. Sundurliðun fjárhæða, umfram sundurliðanir sem ríkisskattstjóri gerir kröfu um með formi skattframtala, þjóni ekki lögmæltum tilgangi.
- Ráðuneytið bakkar þessa umsögn og ítrekar að þar sem sundurliðanir geyma að öllu jöfnu grunnupplýsingar til skilnings á ársreikningi og síðar færslum í skattframtali þykir nauðsynlegt að áfram verði kveðið á um sundurliðanir á einstökum fjárhæðum ársreiknings en þó án tilvísunar til ákvæða laga um bókhald og ársreikninga. Það hefur sýnt sig við yfirferð skattframtala þeirra aðila sem falla undir ákvæðið að greinargóðar

upplýsingar á þessu stigi hafa flýtt fyrir yfirferð skattframtala og komið í veg fyrir tafir, bréfaskriftir og óparfa umstang fyrir framteljendur.

Ákvæði 12. gr. frumvarpsdraganna – stytting kærufrests lögaðila og lengri afgreiðslufrestur ríkisskattstjóra.

1.4.8 Samtök atvinnulífsins

- Samtök atvinnulífsins benda á að stytting kærufrests til handa lögaðilum úr þremur mánuðum í einn muni koma lögaðilum illa. Gagnrýnt er að einstaklingar hafi áfram þriggja mánaða kærufrest en lögaðilar aðeins einn, þar sem telja mætti að lögaðilar þyrftu alla jafna lengri tíma en einstaklingar í kærufrest. Á sama tíma sé verið að leggja til að sá tími sem ríkisskattstjóri hafi til að afgreiða kærur verði lengdur úr tveimur mánuðum í þrjá.
- *Ráðuneytið bakkar þessa umsögn en vill taka fram að talið er heppilegra að kærufrestur sé styttri í tilviki lögaðila en nú er þar sem þriggja mánaða kærufresturinn hefur orðið til þess að lengja þann tíma sem liður frá því að álagning er birt þangað til unnt er að úrskurða um kærur, sem er bagalegt bæði fyrir skattaðila og skattyfirvöld. Kærufrestur var ætið 60 dagar en var breytt samhliða lengingu á kærufresti vegna álagningar á einstaklinga. Berist kæra ekki innan kærufrests af einhverjum orsökum er ávallt unnt að óska eftir breytingum með innsendu erindi þar um.*

Ákvæði 16. gr. frumvarpsdraganna – staðgreiðsla söluhagnaðar hlutabréfa felld niður.

1.4.9 KPMG ehf.

- KPMG gerir ekki athugasemd við tillögu um að felld verði niður skylda til að halda eftir skatti í staðgreiðslu af söluhagnaði íslenskra hlutabréfa og stofnbréfa sem fellur þeim til er bera hér takmarkaða skattskyldu. Hins vegar bendir KPMG á afbrigðilega hugtakanotkun í ákvæðinu að skilgreina fjármagnstekjur sem laun.
- Þá gerir KPMG að tillögu sinni að rök sem færðar eru fyrir tillögu í 16. gr. frumvarpsdraganna eigi einnig við um arðgreiðslur milli innlendra félaga með takmarkaðri ábyrgð hluthafa. Ekki komi til endanlegrar skattlagningar slíks arðs skv. 9. tölul. 31. gr. en þrátt fyrir það skal greiðandi arðsins halda eftir skatti af honum í staðgreiðslu og skila skattinum í ríkissjóð skv. ákvæðum laga nr. 94/1996. Afdráttur þessi skili ríkissjóði engum tekjum en bindur fé arðsmóttakanda að ástæðulausu. Full ástæða sé til að undanþiggja umræddar arðgreiðslur í afdrætti skatts í staðgreiðslu, sem t.d. væri unnt að gera með breytingu á 3. mgr. 4. gr. laga nr. 94/1996. Í stað orðanna „aðila sem samskattaðir eru skv. 55. gr.“ kæmu þá orðin: „félaga skv. 1. tölul. 2. gr.“
- *Ráðuneytið bakkar fyrir þessa umsögn og tekur hana til nánari skoðunar.*

1.4.10 Deloitte ehf.

- Deloitte fagnar tillögu þar sem hún sé í grunninn til þess fallin að greiða fyrir auknum viðskiptum með íslensk hlutabréf og stofnbréf. Þannig megi ætla að ef þessi lagabreyting verði samþykkt og framkvæmdin útfærð með vönduðum hætti að slík verðbréf verði meira aðlaðandi fjárfestingarkostur fyrir erlenda fjárfesta og muni þannig styðja við samkeppnishæfni Íslands á alþjóðlegum markaði. Þá liggi fyrir að allir tvísköttunarsamningar sem Ísland hefur gert við önnur ríki kveði á um að skattlagningarréttur vegna söluhagnaðar af hlutabréfum sé gefinn eftir þegar rétthafi slíkra tekna er með heimilisfesti í hinu samningsríkinu. Þá er bent á að öll félög sem stofnsett eru innan Evrópska efnahagssvæðisins, aðildarríkis stofnsamnings Fríverslunarsamtaka Evrópu eða Færeyja, eiga rétt á skattalegum frádrætti/endurgreiðslu afdráttarskatts með því að skila inn skattframtali hér á landi, sbr. 9. tölul. 31. gr. laga um tekjuskatt.
- Deloitte ítrekar jafnframt að núverandi staðgreiðslulöggjöf taki ekki fullnægjandi tillit til þeirra aðstæðna þegar viðskipti með hlutabréf í íslenskum fyrirtækjum eru gerð upp fyrir tilstilli erlendra milligönguaðila. Þar af leiðandi sé nær útlokað að reikna út og halda eftir réttri staðgreiðslu, líkt og áskilið er í 3. mgr. 2. gr. reglugerðar nr. 630/2013, um tekjuskatt og staðgreiðslu af vöxtum og söluhagnaði þeirra aðila sem bera takmarkaða skattskyldu. Því sé til staðar ómöguleiki þar sem viðkomandi milligönguaðili sem ber staðgreiðsluskylduna, getur hvorki nálgast upplýsingar um nákvæmt kaup- og söluverð hlutabréfanna, né upplýsingar um endanlegan rétthafa söluhagnaðarins.
- Þá bendir Deloitte á að tillaga ráðuneytisins feli í sér þá breytingu að fullnaðargreiðsla tekjuskatts vegna söluhagnaðar aðila með takmarkaða skattskyldu verður við álagningu líkt og þegar um aðila sem bera ótakmarkaða skattskyldu er að ræða. Þannig verði endanlegur rétthafi slíkra tekna, sem annað hvort getur ekki stuðst við gerðan tvísköttunarsamning eða hefur ekki fengið samþykkta undanþágu frá RSK á grundvelli tvísköttunarsamnings, bæði framtals- og skattskyldur hér á landi í samræmi við 7. tölul. 3. gr. og 1. mgr. 90. gr. laga um tekjuskatt. Samkvæmt upplýsingum frá skattyfirvöldum myndi þetta líklega fela í sér að viðkomandi milligönguaðila yrði gert að skila upplýsingum um söluverð og endanlegan rétthafa söluhagnaðar í slíkum viðskiptum.
- Deloitte bendir jafnframt á að aðrar nauðsynlegar breytingar þurfi að gera á núgildandi skattalöggjöf til að undirliggjandi markmið hennar um einföldun í staðgreiðslu- og skattframkvæmd fyrir milligönguaðila nái fram að ganga með fullnægjandi hætti. Þannig sé þörf á að útlista nákvæmlega hvort og hvaða skyldur muni hvíla á milligönguaðilum m.t.t. öflunar og skila á upplýsingum til ríkisskattstjóra. Betur færi á að leggja frekar slíkar skyldur á útgefanda hlutabréfa þar sem skylda hvíli nú

þegar á útgefendum hlutabréfa að skila árlega inn hlutafjármíðum RSK2.045 þar sem fram koma upplýsingar um hlutafjáreigendur og arðgreiðslur. Að öðrum kosti þurfi upplýsingaskyldur milligönguaðila að vera afmarkaðar við upplýsingar sem raunhæft sé fyrir vörluaðila að kalla fram svo slíkar skyldur verði ekki of íþyngjandi og komi í veg fyrir að þeir sjái hag sinn í að starfa hér á landi.

- Þá leggur Deloitte til að ráðuneytið kanni nánar hvort grundvöllur sé fyrir að einfalda staðgreiðslu- og upplýsingaskyldu milligönguaðila þegar um er að ræða vaxtagreiðslur af skuldabréfum sem skráð hafa verið á skipulegan verðbréfamarkað til aðila sem bera takmarkaða skattskyldu. Í flestum tilvikum sé nær ómögulegt að framkvæma réttan útreikning á skattstofni til staðgreiðslu, m.t.t. áfallinna vaxta við kaup og sölu slíkra verðbréfa, sem og að afla upplýsinga um endanlegan rétthafa slíkra tekna, sbr. það sem áður hefur verið nefnt. Deloitte leggur til að vaxtagreiðslur af áföllnum vöxtum eða söluhagnaði í tengslum við kaup og sölu skráðra skuldabréfa yrðu undanþegnar frá staðgreiðslu þegar rétthafi slíkra tekna ber takmarkaða skattskyldu hér á landi, þrátt fyrir að eiginlegar vaxtagreiðslur yrðu áfram staðgreiðsluskyldar. Annar möguleiki væri að undanþiggja vaxtagreiðslur af öllum skráðum skuldabréfum frá tekjuskatti þegar rétthafi slíkra tekna ber takmarkaða skattskyldu, líkt og gildir um skráð skuldabréf gefin út af Seðlabanka Íslands, íslenskum fjármálastofnunum og orkufyrirtækjum, sbr. 8. tölul. 3. gr. tekjuskattslaga. Slík breyting væri jafnframt til þess fallin að auðvelda íslenskum fyrirtækjum að afla sér erlendirar fjármögnunar án aukins fjármögnunarkostnaðar þegar ekki er fyrir hendi undanþága afdráttarskatts samkvæmt tvísköttunarsamningi. Við slíkar aðstæður hefur íslenskur lántaki yfirleitt þurft að bera hvern þann skatt sem kann að vera lagður á vaxtatekjur erlenda lánveitandans.
- *Ráðuneytið þakkar fyrir þessa umsögn og mun skoða málið áfram þar sem ljóst er að núverandi tillaga leysir ekki vandamál í framkvæmd staðgreiðslu vegna söluhagnaðar af skattskyldum skuldabréfum. Þá verður áfram lagt mat á og fylgst með hvort unnt sé að uppfylla kröfur skattyfirvalda um upplýsingaskil af hálfu milligönguaðila.*

1.4.11 Seðlabanki Íslands

- Seðlabanki Íslands segir í umsögn sinni að hann styðji framangreinda breytingu sem lögð er til í frumvarpinu. Óbreytt regluverk feli í sér tæknilega hindrun fyrir erlenda fjárfestingu í hlutabréfum og stofnbréfum og búi til ákveðið ójafnræði gagnvart innlendum fjárfestum.
- Mikilvægt sé að fækka aðgangshindrunum að innlendum mörkuðum eins og fremst er unnt og samræma regluverk við nágrannaríki okkar. Sérhæft og flókið regluverk smárikis verði frekar til þess að fjárfestar og þeir sem útfæra fjármálaþjónustu víða um heim sjái sér ekki hag í því að styðja

fjárfestingu í íslenskum verðbréfum – sem gerir fjármögnun hér á landi dýrari en ella.

- Skoða þurfi vandlega í kjölfar þessara breytinga hvort til staðar séu fleiri íþyngjandi eða óeðlilegar hindranir fyrir erlenda fjárfesta á innlendum markaði, s.s. á skuldabréfamarkaði, enda sé þátttaka erlendra aðila á innlendum skuldabréfamarkaði með minnsta móti um þessar mundir.
- Ráðuneytið bakkar fyrir þessa umsögn og mun skoða málið áfram líkt og segir framar.

1.4.12 Lux CSD/ Clearstream

- Lux CSD/Clearstream fagnar í umsögn sinni tillögu um afnám staðgreiðslu á söluhagnaði af íslenskum hlutabréfum. Hins vegar er jafnframt kallað eftir afnámi eða einföldun á upplýsingu milligönguaðila til skattyfirvalda um söluhagnað.
- Þá kemur fram í umsögninni að LuxCSD/Clearstream sé beinn þátttakandi hjá Nasdaq verðbréfamiðstöð og þar með staðgreiðsluskyldur aðili fyrir söluhagnað hlutabréfa og hafi ekki burði til að tilkynna um söluhagnað hlutabréfa, þar sem ekki sé hægt að hafa eftirlit hjá raunverulegum eigendum þegar að baki býr keðja af milligönguaðilum sem starfa með vörlureikninga, en flestir viðskiptavinir LuxCSD/Clearstream séu fjármálastofnanir sem starfa einnig sem milliliðir. Þá sé einnig erfitt að gera grein fyrir söluhagnaði með upplýsingum um dagsetningu og verð verðbréfa við kaup og sölu með flóknum útreikningum sem séu erfiðir í framkvæmd og geta leitt til rangra útreikninga og rangrar staðgreiðslu.
- LuxCSD/Clearstream sé því ekki að sögn í aðstöðu til að bjóða viðskiptavinum sínum að fjárfesta í íslenskum hlutabréfum nema fallið verði frá kröfum um upplýsinga- og skýrslugerð, eða sú krafa sé einfölduð. Þá er tiltekið í umsögn hvaða upplýsingar LuxCSD/Clearstream væri í aðstöðu til að veita. Þar skiptir máli að nefna að aðeins væri unnt að veita upplýsingar um söluverð, tegund, nafn mótaðila, viðskiptadag, upphæð og einnig upplýsingar eftirá um raunverulega eigendur.
- Ráðuneytið þakkar fyrir þessa umsögn. Tæknilega eru þannig upplýsingar um söluhagnað aldrei aðgengilegar milligönguaðila sem LuxCSD/Clearstream er á tíma viðskipta eða síðar, þar sem upplýsingar um stofnverð eru aldrei tiltækar milligönguaðila.

Ákvæði 26. gr. frumvarpsdraganna – breytingar á 25. gr. vskl., inneignarskýrslur

1.4.13 KPMG ehf.

- KPMG fagnar þessari tillögu þar sem oft hafi dregist að ríkisskattstjóri taki afstöðu til inneignarskattskýrslina. Lagt er til að frestur

ríkisskattstjóra til að ákvarða endurgreiðslu samkvæmt inneignarskýrslum verði lengdur úr 21 degi í 30 daga. Hér skýtur svo sannarlega skökku við að mati KPMG ehf. Aflétting á skyldu ríkisskattstjóra til að rannsaka allar inneignarskýrslur dragi úr umfangi þessa liðar í eftirlitsstörfum. Fremur ætti að stytta afgreiðslufrestinn aftur í 15 daga eins og var allt til ársins 2011.

- *Ráðuneytið bakkar fyrir þessa umsögn og tekur hana til nánari skoðunar.*

1.4.14 Deloitte ehf.

- Deloitte fagnar þessari tillögu og telur breytingartillöguna vera eðlilega og til bóta fyrir skattframkvæmd á sviði virðisaukaskatts. Mikilvægt sé að RSK geti beitt kröftum sínum í að rannsaka skýrslur sem sérstaklega er talið ástæða til að skoða, án þess að skylda hvíli á skattyfirvöldum að rannsaka allar inneignarskýrslur.
- *Ráðuneytið bakkar fyrir þessa umsögn.*